

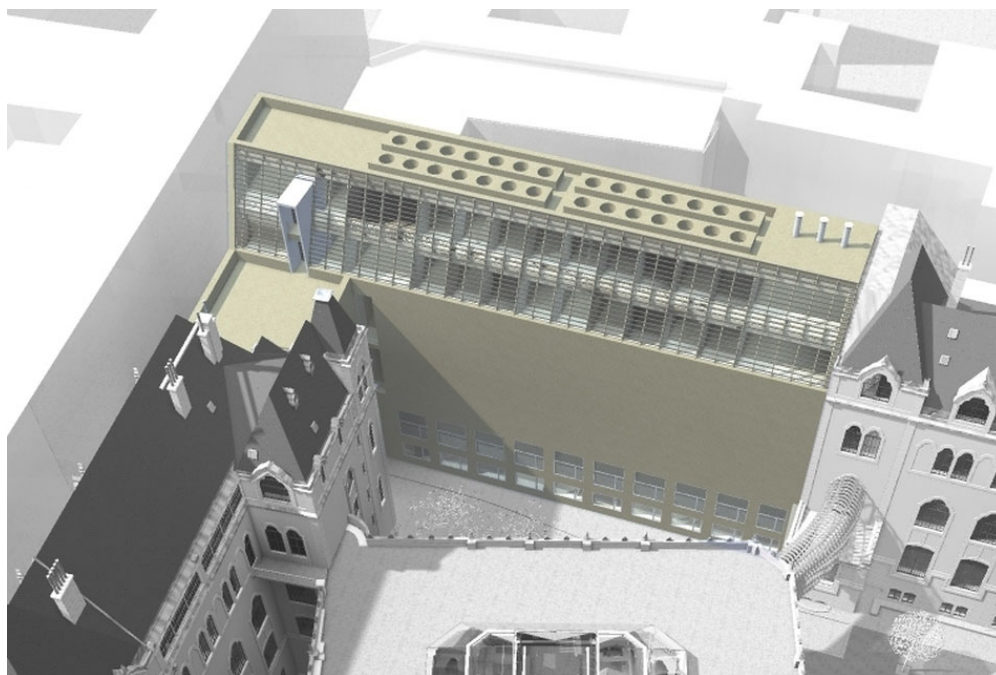
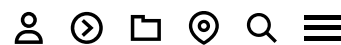
április 7. | AZ ÉPÍTÉSZET KÖZÜGY | CALL FOR PAPERS: ÖN/REF

Építészkereső

EMBEREK
NÉZŐPONTOK
KÖZÉLET, HÍREK
PROGRAMOK
FENNTARTHATÓSÁG

ÉPÜLETEK
HELYEK
DESIGN
ÉPÜLETTERVEK
TECHNOLÓGIA

ÉPÜLETTERVEK/KÖZÉPÜLET

Projektinfó

Földrajzi hely:
Budapest,
Magyarország

Építészek, alkotók:
Dobai János, Bálint
Adrienn, Békés Ádám,
Radnai Gergő és Bodó
Ágnes

Dosszié:

Iparművészeti Múzeum

Letölthető dokumentumok:

1konceptio-
tervlap.pdf
2helyszinrajz-
tervlap.pdf
3melypincealaprajza-
tervlap.pdf
4alagsoralaprajza-
tervlap.pdf
5foldszintalaprajza-
tervlap.pdf
8tetoteralaprajza-
tervlap.pdf
9tetofelulnezet-
tervlap.pdf
61-emeletalaprajza-
tervlap.pdf
72-emeletalaprajza-
tervlap.pdf
fooss
Adatvédelem

muleiras-164.pdf

Az Iparművészeti Múzeum rekonstrukciója – Dobai János és munkatársainak megvétel nyert terve

2012.09.10. 09:47

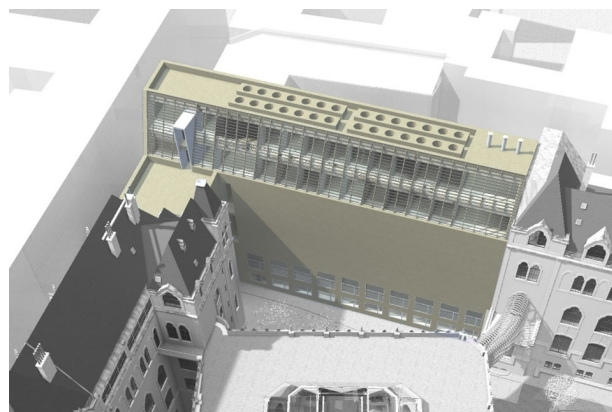
**Az Iparművészeti Múzeum
rekonstrukciójának
pályázatán megvételt nyert
Dobai János DLA, Bálint
Adrienn, Békés Ádám,
Radnai Gergő és Bodó
Ágnes építészek
konceptiója, amely az
„üzemházként” definiált
bővítéssel a fő szinteken
„kiállítási gyűrűket” - ezzel
rugalmasan használható
téregyüttest és közlekedő
rendszert - hoz létre, az
üvegcsarnok alatt pedig
korszerű
szolgáltatóközpont
kialakításával teremti meg
az épület új súlypontját.**

Részlet a műleírásból

Változó múzeum

Az első múzeumok a különféle kultúrtörténeti és egzotikus értékek tárházai, „kincsházai” voltak. Később tematikus gyűjtemények létesültek, majd a passzív megőrzés feladatát átalakítva egyre inkább az oktatás, nevelés, képzés színhelyévé váltak. Ma már mindezekon túl, a sokasodó szabadidő eltöltésének fontos helyszínei. Az utóbbi évtizedekben valóságos múzeumépítési divat söpört végig a világon, melyben a régi alapítású múzeumok megújultak, számtalan tematikus új is alakult. A feltörekvő országok új múzeumaikkal manifesztálták létüket a világ kulturális térképén.

A változások a Magyar Iparművészeti Múzeumot alig érintették. Szinte belesavanyodott a pénztelenségbe, a közönybe, a nagyszerű Lechner-épület fizikai állapotával zajló mindennapi küzdelembe, az állomány mind fojtogatóbb zsúfoltságába, a teendők fenyegetően sokasodó tömegébe.

1/9

Iparművészeti Múzeum
tervpályázat – tervezők:
Dobai János, Bálint
Adrienn, Békés Ádám,
Radnai Gergő, Bodó Ágnes

Adatvédelem

Ébredés

A most kiírt pályázat az ébredés első mozzulata. A tervezési program minden részletigénye azt a kívánságot fejezi ki, hogy az Iparművészeti Múzeum legalábbis legyen „olyan”, tudja majd azt, mint a többiek.

Tervjavaslatunk

1. Lechner Ödön építész főműve szerencsés pillanatban született. A (még) gazdag, dinamikusan fejlődő ország korán csatlakozva az európai áramlatokhoz létrehozta az Iparművészeti Múzeumot.

A pályázat többi tervét megismerve, állíthatjuk, hogy az akkori zsűri a legjobb tervet választotta. A terv elfogadható kompromisszumok, finomítások után hamar megvalósult. Érték született.

Ma, ha semmi mást nem tennénk, csak a frissen megépült épületet állítanánk vissza a maga erejével, új anyagaival, akkor is óriási tettet hajtanánk végre.

2. Mindez azonban nem elég. Az épület kimagaslóan értékes, így önmagában is vonzó. Azonban a benne lévő, párját ritkító gyűjtemény ma porlepte álmát alussza. A gyűjtemény bemutatása, az értékek mozgásba hozása nem csak az új múzeumi követelményeknek való megfelelés érdeke, hanem az oktatás, a művészek-mesterek nevelésének eszköze is, úgy, mint ahogy az alapítók célja is ez volt.

Mindahhoz, hogy ezek a célok megvalósuljanak, területbővítésre van

szükség. Egyértelmű lehetőség a Hőgyes Endre utcai terület beépítése.

Csak nagyon zárójelben jegyezzük meg, hogy az optimális az lenne, ha a bútorgyűjteménynek sem kellene elköltöznie. A szomszédos épületek (mintegy 25 lakás) megvásárlása és a helyükön épített új épületszárnyak biztosítanák a szükséges területet. (Az eredeti Victoria és Albert Múzeum is sokszorosára nőtt, ilyen területbővítéssel.)

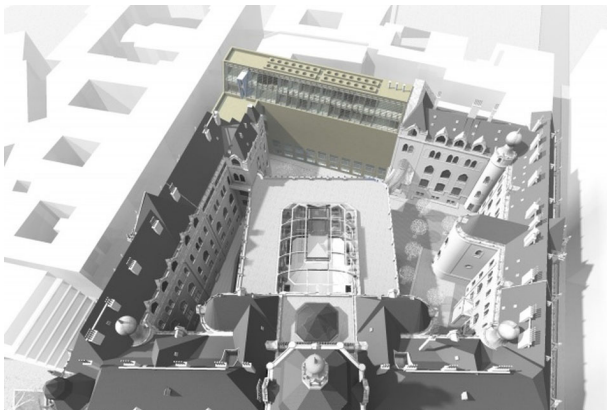
Az új épület

Az új épület üzemház. Tartalmazza mindazokat a szolgáltatásokat, amelyek a lechneri épületbe nem illenek bele, vagy onnan kiszorultak. Mindezek mellett az alapvető koncepciókat is szolgálja.

Koncepció

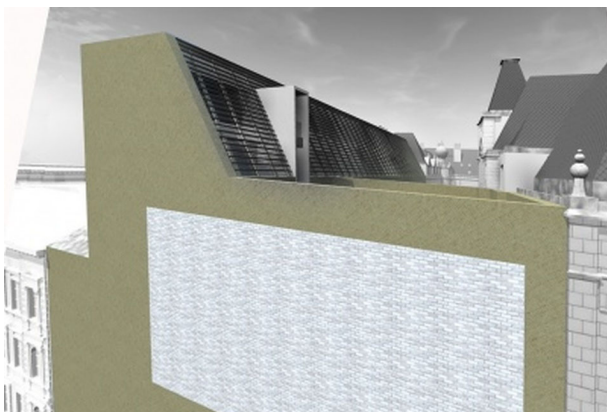
A flexibilitás

A hagyományos koncepció, amelyben a műtárgyak időrendben sorakoznak a vitrinekben, kis táblákon néhány alapvető adat feltüntetésével, mára nem alkalmas az eltérő kultúrájú és érdeklődésű látogató figyelmének lekötésére. Változatos tematikák, audiovizuális eszközök és más, az érzékekre kifinomultan ható eszközök szükségesek. Mindez különféle dinamikájú, koncepciójú kiállítási terekben is megjelenik. A nagy költséggel berendezett állandó kiállítások nem igen szoktak változni, olykor azonban a körülmények változhatnak: megváltozik az ízlés, az érdeklődés. Egyes tárgycsoportok dinamikusan gyarapodnak, mások kevésbé: új bemutatandó tárgyak jelennek meg stb.

2/9

Iparművészeti Múzeum
tervpályázat - tervezők:
Dobai János, Bálint
Adrienn, Békés Ádám,
Radnai Gergő, Bodó Ágnes

3/9

Iparművészeti Múzeum
tervpályázat - tervezők:
Dobai János, Bálint
Adrienn, Békés Ádám,
Radnai Gergő, Bodó Ágnes

4/9

Iparművészeti Múzeum
tervpályázat – tervezők:
Dobai János, Bálint
Adrienn, Békés Ádám,
Radnai Gergő, Bodó Ágnes

A kiállítóterület flexibilitásának alapja az eredeti koncepcióban is benne van.

A lechneri díszes térsor (homlokzatok, előtér, előcsarnok és lépcsőterek, üvegcsarnok) mellett az épület hagyományosan nagyfesztvívú utcai traktusokkal és széles oldalfolyosókkal épült. Ez az akkori szerkesztési, építéstechnológiai evidencia a gyűjtemény flexibilis elhelyezését is jól szolgálta: az utcai traktus megfelelő hosszúságú szakaszaiban helyezkednek el a kiállítások (általában kronologikus sorrendben), míg a folyosó lehetőséget teremt egyes részek kihagyására.

Mi ezt az adottságot fejlesztettük tovább: a meglévő részt az új épület megfelelő részeivel kiegészítve, létrehoztunk az első és a második emeleten egy **kiállítási gyűrűt**, mely megteremti a szinte korlátlan flexibilitás alapját. A végtelen gyűrű lehetőséget teremt a lineáris kronológia szerinti állandó kiállítások elhelyezésére. Az egyes szakaszok hossza változhat, az átjárás a kísérő folyosóval rövidre zárható.

Szolgáltatóközpont, a súlypont

Adatvédelem

áthelyezése

Az épületbe lépve feltárulkozik a lechneri épület: az üvegcsarnok, majd jobbra és balra tekintve a díszes lépcsőházak, felettünk a földemáttörésen a színes felülvilágító. Elindulva azután feltűnnek a részletek, az emeleten a galéria, a díszterem, majd feljebb az elképesztő kupolacsarnok. Vitathatatlan, hogy az épület súlypontja, középpontja az előcsarnok.

A bővítés, a terület és a szolgáltatások bővítése szükségessé teszi az múzeum szolgáltatási központjának kialakítását is. Ennek optimális helye az üvegcsarnok földszinti karéja alatti terület, melynek a megközelítése a lechneri előrelátás miatt adott (az alagsorba vezető lépcsőkarokkal). A területet jelentősen kibővítettük: elhelyeztük a korszerű szolgáltatásokat. Az üvegcsarnok „medencéjének” az átépítése lehetőséget teremtett a többcélú terem elhelyezésére. E bővítéssel az épület középpontja az üvegcsarnokba (alá) került.

A közlekedés újjászervezése

A lechneri alaprajz (sok finom részlete és szellemessége mellett) a telek geometriájából következő részlete a Hőgyes Endre utcai szárny folyosóját és az üvegcsarnok galériáját összekapcsoló folyosószakasz.

Ez a kapcsolat (mint példa) a generátora a közlekedési javaslatunknak. A meglévő és a két szinten megépített új összeköttetés (mint valamilyen tér-idő „féregjárat”) a kettős gyűrű szakaszaihoz csatlakozva, a szimpla linearitás helyett egy gazdag közlekedési hálózatot teremt. Az

összeköttetések sokféle látogatói pályát eredményeznek: az időrendbe szervezett állandó kiállítás megtekintése megszakítható a látványraktárak másfajta tematikájú gyűjteményeivel. A látogató hamar elérheti az alagsori szolgáltató központot, ahol megpihenhet, felfrissülhet stb.

A harmadik tematika

Az üvegcsarnok egymás feletti karéjai párhuzamosan haladnak a külső kettős gyűrűvel. Az attól jellegzetesen eltérő, gazdag tér célszerűen egy eltérő tematika kerete, mely átmenet (vagy keverék) az állandó kiállítás időbeli linearitása és a vendéghiállítások zárt koncepciója között. Kiemelt műtárgy együttesek, valamilyen összefüggés bemutatása, különleges kincsek, saját és kölcsönzött műtárgyak összehasonlítása, együttes bemutatása stb. Mindez talán a legkiemeltebb helyen, de mindig frissen, viszonylag gyors változtatásokkal.

A közlekedés új rendszere ezt a belső gyűrűt kapcsolja össze a kétféle állandó kiállítási térrel, az Üllői úti oldal földszintjén és alagsorában elhelyezett időszakos (általában vendég-) kiállítások területével, egyúttal biztosítja a látogatói komfortközpont elérését.

Megoldásaink

A lechneri épületrésszel kapcsolatban feltételezzük, hogy valamennyi tartószerkezeti, épületszerkezeti hiba, későbbi veszélyforrás megszüntetésre kerül. A vízszigetelés megújítása után a pincékben is porszáraz állapotok véglegesíthetők. A födémek és egyéb tartószerkezetek ellenőrzésre kerülnek, és

valamennyi állékonyságot és teherbírást korlátozó körülmény megszüntetésre kerül. Lehetséges a poroszsüveg födémelek terheinek csökkentése, kettős padló vagy könnyűbeton feltöltés kialakítása, mely különféle elektromos és gépészeti hálózatok beépítését is lehetővé tenné.

1. Kiállítási területek

Állandó kiállítás

I.emelet +6,00 és II. emelet +12,00 szintek, a gyűrű

A lechneri épület szintjei méreteikkel kedvező kiállítási körülményeket biztosítanak. A mai műtárgybemutató követelményei a (takarékos) mesterséges megvilágítást igénylik. A természetes világítás kizárása a tárgyak infra- és UV-sugárzás elleni védelmét is biztosítja. A kiállítóterek hőterhelése csökken, a klimatizálási igény is kisebb. Az ablakokat lefedjük. Álmennyezet építése is szükséges, mely az alapvilágítás beszüntetését és a légtechnikai berendezések elrejtését szolgálja. A korábbi válaszfalazást a szerkezetileg szükséges kivételével megszüntettük, illetve a traktust felszabadítottuk, úgy, hogy a kiállítás berendezését semmi kötöttség ne akadályozza. Az új épületrész kiállítóterei teljesen zárt „black boxok”.

Látványraktárak

Földszint Kinizsi utcai oldal, Hőgyes Endre utcai oldal +1,50 szint, III. emelet +17,50 szint

A földszinti területek kialakítása megegyezik az állandó kiállítások követelményeivel. A tetőtér beépítését a

területigény követelte meg. A tető ácsszerkezetét teljes egészében acélszerkezetre javasoljuk átépíteni. Az épület közép magas besorolása nem teszi lehetővé faszerkezetű tetőtér beépítését, a faszerkezetű fedélszék öregedése, mozgása, az elemek cseréje megoldhatatlan a kincseket rejtő vitrinek felett. Az értékes Zsolnay-fedés is végre stabil aljzatra kerülne. A tetőtéri beépítés során szeretnénk elkerülni a „padlás-karaktert”. A falak mindenütt függőlegesek, a belmagasságok normálisak. A tetőtéri helyzetről a padlásablakok környezete és a kupola környéki pihenőterasz környezete árulkodik. A két fél tetőtér között az említett tetőterazon lévő új összeköttetés teremt kapcsolatot (Kialakítása megegyezik a „féregjárat” megoldásaival).

Üvegcsarnok

Földszint $\pm 0,00$, $-0,70$, I. emelet $+6,00$ szint.

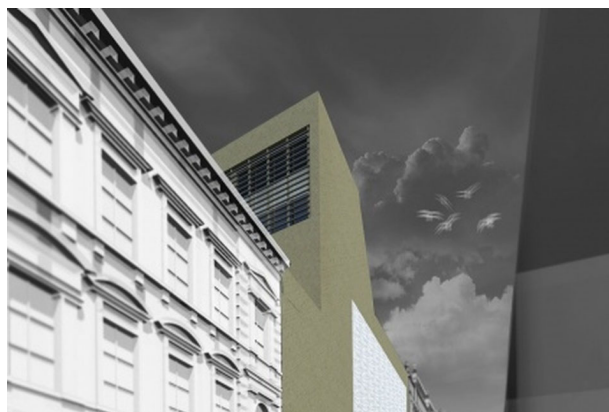
Az üvegcsarnok gyorsan változó kiállításai rövid ideig tartó környezeti terhelést jelentenek a műtárgyak számára. Ennek ellenére a jelenlegi állapot nem maradhat fenn. Az üvegtetőt újra kell üvegezni. Nehézséget az jelent, hogy már a hőszigetelő üveg beépítése is többletterhet jelent a védendő acélszerkezet számára, amelyet meg kell erősíteni. A külső üvegezés alacsony hőátbocsátású üvegből készül majd, melyen nagy fedettséget adó külső raszterfestés csökkenti a hőterhelést. A belső réteg szintén optimalizált hőszigetelő üveg. A zárt légpárna megfelelő szellőztetésével, hűtésével meg lehet szüntetni az üvegcsarnok

felmelegedését. Külső- vagy a két üveg közötti árnyékoló berendezést műemlékvédelmi okokból elképzelni sem tudnánk. Az ablakokat is hasonlóan fednénk. Az itteni kiállítások és a „medence”eltérő használata esetleg ismételten felveti a lechneri megoldást, mely egy (ma már korszerű) függönnyel határolta a galériát és a légteret.

5/9

Iparművészeti Múzeum
tervpályázat – tervezők:
Dobai János, Bálint
Adrienn, Békés Ádám,
Radnai Gergő, Bodó Ágnes

6/9

Iparművészeti Múzeum
tervpályázat – tervezők:

Adatvédelem

Dobai János, Bálint
Adrienn, Békés Ádám,
Radnai Gergő, Bodó Ágnes

Időszakos kiállítások területe

Földszint Üllői úti jobb, bal oldal +1,50 szint, Alagsor -3,00 szint.

A kialakítás megegyezik az állandó kiállítások területével.

2. Látogatói szolgáltatások

Szolgáltató központ

A lechneri időkben a múzeumi szolgáltatások és a látogatók száma is lényegesen kisebb volt, mint ma. Az épület bejárata közelében nincs is igazán biztosítva megfelelő terület a mai komfort és szolgáltatások számára. Nem teszi könnyűvé a terület kibővítését, megközelítését a földszint (az építészeti hatást kétségtelenül szolgáló) szintjeinek tagoltsága. Az épület centrumához közel - megőrizve a lechneri szimmetria fontos elvét - az üvegcsarnok alatt kínálkozik terület a szükséges funkciók elhelyezésére. A díszlépcsők az alagsorba is levezetnek.

Az alagsor - az udvarokból jól bevilágított - karóján helyeztük el a múzeumi szolgáltatásokat: kávézót, könyvesboltot és az éttermet (mely akár a Kinizsi utcai söröző híresen jó konyhájáról is kiszolgálható). Erről a szintről kijáratokat létesítettünk az udvarok számára: olvasó és kávézó a kisudvarban, kerthelyiség a

nagyudvarban. A hátsó középső részt a jelenleg is népszerű matiné területeként, gyerekfoglalkoztatóként lehet működtetni. A két sarok összeköttetésben áll a gyűrűhöz csatlakozó lépcsőházakkal. (a Hőgyes Endre utcai meglévő, a másik az udvar alá épített kapcsolatként.)

Az üvegcsarnok földszinti középső része alatt kétszintnyi előadótermet építettünk a kibontandó földtömeg helyére. A terem többcélú hasznosítását a teljes világosságot biztosító, de teljesen be is sötétíthető felső üvegfelülete, kétoldali megnyitása és megközelíthetősége biztosítja. A szükséges előterek akár ki is bővíthetők egy csatlakozó (kettéosztható) kisteremmel. Az előadóterem köré, az alagsori galéria alattirészen a WC csoportokat és szekrényes ruhatárat helyeztük el (ezek szakaszolhatók akár az előadóterem látogatói számára is).

Kertek, udvarok, teraszok

A múzeumegyüttes gyűrűjébe zárt területet a beékelődő üvegcsarnok két udvarra tagolja. A szűk kisudvar szintjét részben az üvegcsarnok padlójához süllyesztettük, megteremtve egy külső terasz lehetőségét, mely forró nyári napokon kellemesen hűsen, a kávézó bővítéseként működhet. A másik oldalon az angolaknába épített lépcsővel az udvarban létesített éttermi kerthelyiséget tettük elérhetővé. A nagy udvar maradék területein fásított lusta pázsitfelületet létesítettünk. A teherautó forgalmat az új épület előtti területre korlátoztuk. A terven látható módon ez a felület alkalmas a teherautók rakodására és megfordulására, valamint egy további teherautó ideiglenes várakozására is. A tetőtérben lévő

látványraktár zónához a kupola környezetében pihenőterület létesül (kis kávézó, vele szemben oktató-különterem). Ennek része a kis terasz kialakítása, mely a környező tetőtáj látványával különleges élmény lehet (ld. Gaudi, Casa Mila, Barcelona).

A korabeli fotókon látható, hogy az üvegcsarnok galériája felett valaha terasz létesült. A teraszt szegélydíszeivel visszaépítenénk, de állandó használatát a talán túlzottan nagy alapterülete miatt nem javasoljuk. Alkalmi rendezvények, kitelepült cateringgel természetesen lehetségesek. Megközelíthetősége a Hőgyes Endre utcai lépcsőházból biztosított. Esetleg felmerülhet, a főlépcsőház irányából új nyílások létesítésével történő feltárása, de ezt mi nem támogatnánk.

Ebbe a részbe tartozik az épület külső környezetének a rendezése is: Az Üllői úti előkertek eredetiek, így megtartandók. Talán a túlburjánzott fákat kell kisebbre cserélni. Célszerű lenne az Üllői úti úttest melletti fasor visszatelepítése-kiegészítése is. Az Angyal István tér az 1956-os forradalom után létesült. A romos épület lebontása után az új beépítés kiszabadította a múzeum déli sarkát és kitágította a körüti kereszteződést. Mi a terület rendbetételét és diszkrét rávezető elemeket (padokat, világítást, fásítást) javasolunk. Ugyancsak itt helyeznénk el az múzeumhoz érkezők kerékpárjainak egyszerű állványait.

Egyéb szolgáltatások:

Könyvtár

A múzeum könyvtárát a földszintre, a

Adatvédelem

Hőgyes Endre utcai bejárat mellé helyeztük, ezzel közvetlen külső elérést sikerült biztosítani. A könyvtár földszinti területe két részből áll: az olvasószolgálatot, az olvasótermet és a szabadpolcon elhelyezkedő állományt tartalmazó teremből és a különgyűjteményt tartalmazó kisebb teremből. A könyvtárosok a nagy térben úszó, üvegparavánokkal leválasztott munkahelyeken kapnak elhelyezést. A földszinti nyilvános rész alatt 3 kis belmagasságú tárolószint létesül. Az alagsor két szintre osztott terének felső részén az adattár helyezkedik el (benne a fotónegatívok tárolására kialakított zárt, önállóan klimatizált területtel), a nagy alakú dokumentumok, tervek tárolására alkalmas területekkel. Az alatta lévő szint a könyvtár tömör raktári rendszerrel ellátott könyvraktára. A területet a pinceszint alá mélyített medencével bővítettük (ez a harmadik tárolószint), melyben az előzővel megegyező tárolórendszer alakítottunk ki. A könyvek szállítását két könyvlift biztosítja, amelyek a lépcső mellett lévő, minden szinten elhelyezkedő manipulációs térhez csatlakoznak.

Oktatási zóna

A MOME maradék részlegei kitelepítésre kerültek. Azonban a múzeum létesítésének eredeti koncepciója mindmáig helyes: azaz a műtárgyak bemutatása a jövő generáció mestereinek oktatását is szolgálja. Az új oktatási zóna - az önálló bejáratot felhasználva - az épület Kinizsi utcai szárnyának földszintjére és alagsorába kerül. A terepszinttől eltérő akadálymentes megközelítés egy szintek közötti lift beépítését tette szükségessé.

Adatvédelem

Így a lift földszinti érkezésének helyén egy önálló előtér létesül (fogadva az oldalsó bejáraton ékezőket), majd innen közvetlenül a tantermekbe lehet eljutni. A folyosó végén lévő lépcsőház lehetőséget teremt az alagsorban elhelyezkedő kézműves műhelyek megközelítésére. A részleg vezetése az alagsori terület jól világított tágas helyiségébe kerül, részben üveg válaszfalakkal tagoltan.

3. A szolgáltatóház

A lechneri épületből kikerülő irodai, restaurátori és raktározási, üzemeltetési funkciók és további új tartalmak (40 férőhelyes garázs, gépházak stb.) egy a nem megépített épületszárny helyére kerülő kilencszintes „szolgáltatóházba” kerülnek. Az épület beépítési kontúrja kötött, az előírtakhoz igazodik. A tömegforma azonban eltér a nem megépített lechneri változattól: a főtömeg a Lechner épület Hőgyes Endre utcai párkánymagassághoz igazodik (a csatlakozó lakóház felé egy ugrással korrigál) mintha lapostetős volna, azonban az udvari szárnyal megegyezően, annak a udvari tetősíkját követve az utcára kifutó kétszintes egyenes tömeggel bővül. (Ezzel a Hőgyes Endre utcai épületszárny belső sarkán lévő díszes tetőrészleteket továbbra is szabadon hagyja.)

Ez a formálás nem zárja fojtogató keretbe az udvart, biztosítja levegősségét és fenntartja benapozottságát. A múzeum épület együttesének megközelítését az új épületen létesített áthajtó biztosítja. A lábként leálló tömeg a legalsó pinceszinttől a 2. emeletig húzódó, az udvar szintjéről elérhető teherliftet tartalmaz.

Az új épület tartalma

Az L alaprajzú épületrész sarkában helyezkedik el a függőleges közlekedőblokk, úgy, hogy lehetőséget biztosítson az 1. és 2. emelet kiállítótereinek folyamatoságának. Az utca síkjához igazodó -1,50-es szinten található az épület szerény bejárata (semmiképpen nem kívántunk alternatívát állítani az Üllői úti főbejárattal szemben). Az utcai oldalon a parkolósintre (-3. pinceszint) vezető gépkocsi lift bejárata található. A földszinten (-1,50) és a magasföldszinten (+1,50) restaurátor műhelyek találhatók. (a területek a kétoldali bevilágítást biztosító oldalfolyosó mentén sorakoznak.)

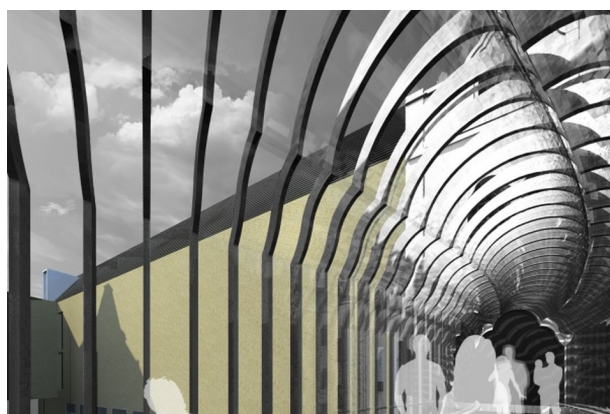
Az első és második emeleten a lechneri épület megfelelő szintjeihez igazodó belmagasságú kiállítóterek találhatók. Itt a mai építési lehetőségek folyosó nélküli, nagy fesztávú területek kialakítását is lehetővé teszik. Ezzel két-két teljesen flexibilis kiállítóter jön létre. A termek ablaktalanok, a látogatók komfortját a csuklópontban lévő, a lechneri udvarra néző ablakok és ülőfülkék biztosítják. A harmadik és negyedik emelet szintén oldalfolyosós elrendezésű, flexibilisen tagolható irodazóna. A harmadik emeleten a gyűjteményi osztályok találhatók, a negyedik az igazgatóság helyezkedik el.

Az irodák és belső terek a folyosó felőli oldalról másodlagos megvilágítást kapnak a részben üvegezett folyosói válaszfalon át.

7/9

Iparművészeti Múzeum
tervpályázat – tervezők:
Dobai János, Bálint
Adrienn, Békés Ádám,
Radnai Gergő, Bodó Ágnes

8/9

Iparművészeti Múzeum
tervpályázat – tervezők:
Dobai János, Bálint
Adrienn, Békés Ádám,
Radnai Gergő, Bodó Ágnes

Az 1. pinceszinten a fenntartás raktárai (ládaraktár stb.) és a különféle műhelyek vannak. A keskeny hátsó udvari terület angolakna-szerűen a műhelyek megfelelő bevilágítását biztosítja (a csatlakozó épületrész földszintes). A 2. pinceszinten a gyűjteményekhez tartozó tömör tároló rendszerrel megvalósított raktárak találhatóak. Ezen a szinten kapott helyet két gépház is: az egyik az új épület klímarendszerét szolgálja, a másik az üvegcsarnok és az alatta kialakított épületrészek kiszolgálását biztosítja. A 3. pinceszinten 40 férőhelyes gépkocsiparkoló és a teljes klímarendszert szolgáló hűtőközpont kapott helyet. Ezen a szinten létesül a sprinkler- és vízköddel oltó-rendszer tartálya és gépháza is.

Homlokzatok

Lechner épülete díszes, Zsolnay csempével fedett utcai homlokzattal és erős sárgára vakolt, téglakeretézéssel, armírozással tagolt és díszített udvari homlokzattal rendelkezik. Az új épületünk magassága, formája igazodik a meglévőhöz, a tervezett felület pedig - a tömegünk homogenitását aláhúзва - sárga színű, műkö minőségű látszóbeton.

Az Hőgyes Endre utcai oldalon a lechneri épület betétdíszével megegyező rátétfelülettel teremtettünk összefüggést, díszítettük az épületet. A harmadik és negyedik emeleti irodasáv északi ferde üveg felülete elé, a szomszédos tetősíkhöz igazodó síkú, vízszintes kiosztású, lamella felület kerül, mely mázas kerámiából készül. A bejárat környékére Zsolnay kerámiából készített díszítést szántunk.

4. Közlekedés

Adatvédelem

A közlekedés hálózata többrétegű:

Látogató forgalom (akadálymentes közlekedés, kiürítés)

Az épületben eredetileg is öt lépcsőház létesült. Ezek száma és elhelyezése alkalmas a közlekedési igények lebonyolítására, azonban szintkapcsolataik (az eltérő félszintek) nem biztosítják a kiállítási és egyéb szintek megközelítését. Emiatt (is) új közlekedési rendszerek létesítésére van szükség. A főbejárat, hangsúlyozzuk, tervezői koncepciónk része: az épületnek egy bejárata van: az Üllői úti főbejárat.

Akadálymentes közlekedés

A fedett bejárati előtér és a járda közötti két lépcsőfoknyi szintkülönbséget szinte láthatatlan rámpával hidaljuk át. A díszes előlépcső kikerülésére a baloldali -1,30 szintről induló oldalbejáratot vettük igénybe, a helyiségekbe épített rövid emelésű kislift biztosítja a $\pm 0,00$ szint (földszint) elérését.

Az épület fő akadálymentesítését szimmetrikusan a két oldalon, a belső traktusokba beépített új közlekedőblokk biztosítja. Az itt elhelyezkedő felvonók segítségével lehet eljutni a $\pm 0,00$ szintről lefelé a -3,00 szinten lévő időszakos kiállítótermekhez, a -5,00 szinten lévő szolgáltató központba. Felfelé pedig a +1,50 szinten lévő időszakos kiállító teremhez és látványraktárhoz, majd az első és második valamint a harmadik emeletekre. A Hőgyes Endre utcai oldal kislépcsője melletti lépcsőnél lévő teherlift helyett a meglévő ablakos aknába üvegezett személyfelvonó kerül, mely akadálymentes közlekedésre alkalmas. Az

udvari szárny közepén lévő WC csoportot teljesen lebontjuk és vele, azonos alapterülettel, új lépcsőház és lift létesítünk, kiszolgálva az új épület menekülését és az új (átépített) szinteket. A könyvtár és az Oktatási zóna önálló utcai kapcsolatát és a belső közlekedését 1-1 lokális személyfelvonó biztosítja, mely a kapualj utcai szintjéről nyílik.

A Hőgyes Endre utcai bejárat +1,50 közeli szintjénél lévő 2 fellépésnyi szintkülönbség leküzdését (azaz a könyvtár főbejárat felöli elérését) egy kerekesszék méretű padlóba süllyesztett emelőlappal kívánjuk megoldani. A Kinizsi utcai Oktatási Zóna utcáról, vagy a +1,50-es szinten csak az udvari szárny irányából érhető el. Hasonlóan lokális felvonó a rendezvényterem megközelítését biztosító felvonó, mely a -5,00 szintről a -8,00 szintre vezet.

A korábban említett gyűrűs közlekedési rendszer lehetőséget teremt az épület biztonsági szakaszolására is. Minden területről két irányba másik két biztonságos területre le lehet átjutni. Megjegyezzük, hogy a felvonók szomszédságában akadálymentes kialakítású WC-eket helyeztünk el (Ezek természetesen pelenkázóval is felszereltek, szükség esetén pedig bárki által használhatók).

Teherszállítás

A látogatói akadálymentes forgalom esetéhez hasonlóan okoz nehézséget a teherforgalom megoldása. Az épületegyüttes fő teherforgalmi kapcsolatát az új épületszárny „lábába” épített, a -3. pincszint és a 2. emelet

valamennyi szintjét elérő megfelelő méretű teherlifttel biztosítjuk. Az udvari szinten a gépkocsik fedett rakodását udvari kapu és beálló biztosítja. Az első és második emeleten a terheket körbe lehet vinni és az új közlekedési blokkokban lévő teherliftekkel lehet a bal-és a jobboldali földszinti és alagsori szintekre továbbítani. Ugyanígy van kapcsolat a 3. emelet két oldala felé.

Az új épületszárny függőleges közlekedése

Az emeleti szintek között két felvonó biztosít kapcsolatot, mely a füstmentes lépcsőház mellé került.

5. Új elemek megformálása

Az épület korszerű komfortjához sok módosítás, beépítés, átalakítás szükséges. Új közlekedési blokkok, új nyílások, tetőtérbeépítés, belső válaszfalazás stb. Mindezeket célszerűen, egységes nyelven, egységes anyaghasználattal kívánjuk megvalósítani úgy, hogy az új jól elkülönüljék az eredeti lechneritől. Fontos, hogy jól látható legyen, hogy az új nem buhera, valami szükséges elkendőzni kívánt szükségmegoldás, hanem a korszerű szolgáltatás része. Mindez persze azt is kizárja, hogy az új elemek páváskodó gesztusok legyenek.

6. Fenntartható energetika

A jövőről való gondoskodás véleményünk szerint nem gépek beszerzését jelenti, hanem józan gondolkodást. Ezért úgy véljük, hogy pályázatunk, mely nem tartalmaz különleges berendezéseket, önmagában is megfelel a fenntartandó energetika követelményeinek. Mindezek

mellett megvizsgáltuk a lehetőségeket.

7. Ütemezés

1. Feltételek biztosítása: Források megteremtése, épületdiagnosztika, muzeológiai terv, építési engedély terv, kiviteli terv

2. Helyfelszabadítás: Nagytétény, bútorgyűjtemény kihelyezése, MOME részlegeinek kiköltöztetése

3. Komfort megteremtése: Üzemház megépítése (párhuzamosan folyhat a MOME terület újjáépítése)
(mindez lehet fordított sorrendben is: azaz a MOME és a bútorgyűjtemény költözhet később, de az Üzemház új területei viszonylag szűkösek ahhoz, hogy az építkezés a Lechner-épületben zavartalan legyen. Veszteségek keletkezhetnek, a látogatóforgalom szinte lehetetlen.

4. A korszerű múzeum megépítése: a Lechner épület rekonstrukciója

A Kinizsi utcai és az udvari szárny elegendően tágas - az üzemházzal együtt -, hogy a Lechner-épület két részletben (Hőgyes Endre utcai rész, Üllői úti rész) újjáépülhessen. Utolsó ütemként az üvegcsarnok és alatta lévő részek, valamint a lechneri térsor következnek.

Iparművészeti Múzeum rekonstrukciója
tervpályázat – megvételt nyert pályamű
építész tervezők: **Dobai János DLA, Bálint**

**Adrienn, Békés Ádám, Radnai Gergő,
Bodó Ágnes**

generáltervező: Dobai Építésziroda Kft.

szakági tervezők: **Gecsényi Róbert,
Garancsy András, Éger Szabolcs, Dr.
Takács Lajos**

tervezés éve: 2012

meglévő épület alapterülete: 19.410 m²

bővítmény alapterülete: 6.487 m²

A Bíráló Bizottság értékelése

22. számú pályamű

Koncepciója, hogy az új épület olyan üzemház legyen, mely megteremti egy flexibilis kiállítási zónákat nyújtó, modern szolgáltatásokat kínáló múzeum szinte minden lehetőségét. Ahogy a múzeum létrehozásának stációi is az adott kor legkorszerűbb megoldásait alkalmazták, úgy e koncepció is a múlt és a belátható jövőt célozza.

A koncepció a feladattal kapcsolatos alapos ismeretekre épül, és arányos mélységben és részletességgel foglalkozik minden koncepcionális-, építészeti-, funkcionális-tartalmi-, gazdaságossági-, épületgépészeti stb. kérdéssel, melyeknek egymással összefüggő alapos átgondolása és megoldása nélkül az eredmény kétséges lehet. A javaslat következetes, maximalista, tiszta logikára épül (melyet műleírásában is részletesen kifejti), és azt végig is vezeti tervi megoldásain.

Alapvető, hogy koncepciójában a múzeumnak egy főbejárata van, a lechneri, amelyhez csatlakozva az akadálymentes bejárattal, az üvegcsarnok alatt kialakított súlyponti kétszintes szolgáltató központtal és többcélú előadótermi zónával újra értelmezi a bejárat/megközelítés fogalmát. A pontosan megfogalmazott szándékkal tényleges építészeti javaslatai nem mindig vannak egyensúlyban: a központi tér alatti kétszintes aláépítésben egyedül e terv gondolkodik - az ide kapcsolódó múzeumi kávézóból, ill. az étteremből az udvarok

Adatvédelem

megközelítése az udvarokba „harapott” mélyedésekkel kényszer-megoldások.

A múzeum I. és II. emeleti tereihez kapcsolódóan az új épülettel kialakított kiállítási gyűrűk – amelyek a központi tér sarkaiban rövidre zárhatók – flexibilisen használható területeket nyújtanak, melybe a visszaállított tetőterasz is bekapcsolható. Az új átkötés „reptéri harmonikájának” látványa azonban nem ragad magával, és fölszabdalja az udvart.

Az új épületnek a koncepcióba illően elrendezett funkciói a kiállítóterek alatt kapnak helyet; célra tervezett restaurátor műhelyek, majd raktárak, gépészet és parkolószint, fölötte oldalfolyosós irodai zóna. A műtárgyszállítás, rakodás a hozzá csatlakozó helyiségekkel védetten, udvaron belül történik. Következetes, nem ütközik közönségforgalommal, mert az itt nincs is!

Az új Hőgyes utcai tömeg a lakóépülethez és a lechneri véghomlokzathoz is a főpárkánynál igazodik. E szintkülönbséget a belső szárny homlokzati síkra kifuttatott trapéz-keresztmetszetű tömege köti össze. Műkő minőségű beton homlokzati felületébe a kiállítási szintek vonalában alságos kerámia „szőnyeg” nyomódik. Az új udvari homlokzat viszont a kiállítási szinteken ilyen „dísz” nem hord, de alatta két szintben a belső udvari lechneri architektúrához méltatlan ablakok sorakoznak.

A látogatható raktárak sajnos az új, acéltetőszerkezettel kialakított jelenlegi padlástérbe kerültek. Az innen megközelíthető felső tetőteraszról megcsodálható „tetőtáj” különleges

élményt kínál. A műleírás kitér a megfelelő műtárgykörnyezet megvalósítására, és az üvegcsarnok hőszigetelésére is van javaslata. Ütemezése (csak a műleírásban) alternatívát is kínál, átgondolt javaslat.

A Bíráló Bizottság a tervet értékeinek elismeréséül 1.000.000.- Ft-os megvételben részesíti.

Vélemények (3)

halottember	Az új
2012.09.11.	épületrészek
13:20	homlokzatai
	szerintem
	agresszíven
	idegenek,
	otrombák és
	rútak. A 70-es
	évek beszűkült
	Magyarországának
	rossz levegőjét
	idézik. A durva
	(silány és
	ötlettelen)
	ipari
	monumentális
	(kényszeres
	párkányilleszkedés
	ide vagy oda)
	nem méltó a
	míves meglévő
	házhoz.

FenyvesiHK	@halottember:
2012.09.11.	Egyetértünk.
16:05	Ez
	nagyon
	durva.
	Álmomba
	ne
	jöjjön
	elő
	ez

Adatvédelem

a
"műkö
minőségű
látszóbeton"
üde
sárga
színezetben.

desdicsávo
2012.09.11.
08:47

Micsoda öröm:
egy terv, amit
díjaztak és csak
kis mértékben
nem felel meg a
kszt-nek! (bár
ryhe majd
esetleg
javíthat:) Ha
nagyon szigorúan
nézzük, akkor a
csarnok és a
hátsó szárny
összekötését
szolgáló híd
kilóg a
bürokraták húzta
határokból...
(Speciel erre a
részletre nem
igaz, hogy ha
nem lenne
odarajzolva,
akkor már más
terv lenne az
anyag -ergo ez
még nálam
belefér.
Ráadásul több
terven a kiíró
szándékaiból
levezethető
funkcionális,
nem pedig
elsősorban
formai okokból
eredeztethető az
összekötés: de
mindez nem
változtat azon,
hogyan
szabályellenes.)
Ez az örömet
azonban
beárnyékolja
néhány alaprajz
szervezési
kérdés: -durván
elhibázottnak
tartom az
időszaki

Adatvédelem

kiállterek négy
részre szakított
elhelyezését,
különösen a
félszintek le-
fel ugrását
figyelembe véve.
-emiatt -is- az
installációs
műhely kiírásban
kért pozícióját
a terv nem tudja
figyelembe
venni, arról nem
is beszélve,
hogy a műhelyhez
kapcsolódó
raktárak (kb.200
m2) hiányzik.
(vagy megvan?
Zsürorként nem
örülnék, ha
kódfejteni
kellene a
helyiségmegnevezéseket.)
-az én
gusztusomat
meghaladó
mértékben
alkalmaz komoly
szerkezeti
beavatkozásokat:
a csarnoktér
teljes szintű
aláfűrésától a
hátsó szárny
alsó közbenső
szintjeinek
átosztása
mellett a -11
méteres új alsó
pince is elég
kemény (mondjuk
ha az derülne
ki, hogy csak
így lehet..., de
nem ez derül
ki.) -a
könyvraktárnál
még értem és
jónak is tartom
a beavatkozást,
de a kialakuló
raktártér így is
kevés (kért
minimum 800 m2
kontra adott
550). -az
irodablokk ilyen
módon való
tetőtérbe

Adatvédelem

helyezése szinte
gettósítja azt:
egy irodaházban
dolgozhatnak,
ami az ipmúvmú
tetejére néz, de
jó eséllyel
ennyi a
kapcsolatuk a
lechner házzal.
-kb. ez igaz a
restaurátorokra
is, súlyosítva
a műtárgyfogadás
-eufemisztikusan
fogalmazva-
puritán
körülményeivel
(csak az
emelőlap-
hegyeket
feledhetném!) -a
látogatható
raktárak
többségének
tetőtérbe
helyezése mind a
kiállítóterekhez
kapcsolódó
látogathatóság,
mind a
műhelyekhez
kapcsolódó
raktárság
szempontjából
kényszermegoldásnak
tűnik -végül, de
nem utolsó
sorban az oly
nagyra tartott
lechneri térsor
nem csekély
fejbekólintása a
csarnok
földszintjének
ilyetén
akadálymentesítése

Új hozzászólás

Hozzászólá
s
küldéséhez
be kell
jelentkezn
ed!

ELKÜLDÉS

Támogasd az Építészforumot!

Partnerek / Támogatók

PARTNEREINK

TÁMOGATÓINK

ÁSZF
Épület tervek beküldése
Adatkezelés
Szerzői jogok

HU ISSN 1586-409X

Alapítók:
Vargha Mihály és
Pásztor Erika Katalina

© 2000-2024 Építészfórum

Webdesign:
SUBMACHINE

Webfejlesztés:
Leogroup

